

Kils AIK Fotboll 1955-1985

Björn V Olestig 2010

Innan det är för sent! vill jag teckna ner Kils AIK Fotbolls förehavanden i seriesystemet, A-laget, från mitten av 1950-talet (från 10 års ålder) till och med 1985, då jag, efter en ganska lång aktiv karriär, bestämde mig för att lämna styrelsen i och med 1986 års ingång.

Det är framför allt personerna jag mötte under den här 30-årsperioden, som jag vill presentera på mitt sätt: spelare, tränare, ledare, styrelseledamöter och funktionärer.

Mina tidigaste upplevelser och erfarenheter är naturligt nog som pojklagsspelare, då spelarna i A-laget var mina stora idoler och förebilder. Det var stort att ibland få besöka omklädningsrummet på Sannerudsvallen inför en hemmamatch och insupa atmosfären och få ta del av snacket spelarna emellan. Doften av liniment sitter fortfarande kvar i näsan, spelarnas uppladdning inför matchen, som bl a innehöll en rejäl översyn av fotbollsskorna – dobbarna spikades fast under sulan: det är sannerligen annorlunda idag!

Söndagsmatcherna på Sannerudsvallen, oftast kl. 13.15 efter högmässan!, var högtidsstunder för en ung pojke på 10-11 år, som drömde om att en gång i framtiden själv sitta där i omklädningsrummet för att förbereda sig inför hemmamatchen. Så skulle det bli ett antal år senare, men låt mig inte gå händelserna i förväg utan försöka återberätta åren dessförinnan för att därefter presentera mina fotbollskompisar, när jag själv var aktiv i A-laget, för att avsluta med att ge min syn på händelserna efter mina aktiva år, när jag satt i Kils AIK Fotbolls styrelse och drömmen om en plats i division III blev verklighet efter årtal av fruktlösa försök att nå nationell seriestatus.

Eftersom jag från mångåriga studier i grundskolan, gymnasiet och på universitet samt erfarenheter från mitt yrkesliv tror mig förstått värdet av att strukturera väljer jag att göra så även i det här fallet. Så här följer min kronologiska disposition av "ämnet":

- Inledning, presentation, källor
- Från mitten av 1950-talet och ca 10 år framåt – målet: div III
- 1964 – 1968: reaktion!
- 1969 – 1975: uppåt i seriesystemet
- 1976 – 1978: generationsväxling
- 1979: Alexander Jovancic åter i Kil
- 1980 – 1982: stagnation
- 1983 – äntligen vinst i "fyran" och spel i division III säsongen därpå
- 1985 – respass!
- Mina spelarfavoriter
- Karl-Axel Wallman och Rolf Frick: två kilsprofiler "har ordet"
- De oegennyttiga
- Slutord

Inledning, presentation, källor

Kils AIK Fotboll är för mig ett mycket kärt ämne, allt från tiden som pojklagsspelare i klubben under 1950-talet fram till idag – vi skriver 2010.

Att ge sig i kast med att titta bakåt – att skriva idrotts historia, som i det här fallet – förutsätter att det finns källor att plocka fram, såväl skriftliga som muntliga. Tyvärr måste jag konstatera att dokumentation inte varit klubbens starkaste "gren" genom åren och orsakerna härtill är jag inte kapabel att spekulera om. Trots detta finns det en hel del "att ta på" för att det som följer ska kunna uppfattas som högst trovärdigt men tyvärr således inte heltäckande. Perioden, som jag vill presentera, och som framgår av ingressen, infaller åren 1955 – 1985, och jag anger följande källor:

- Mitt minne!
- Jubileumsboken Kils AIK 50 år 1974. Tryckeri AB Knappen, Karlstad
- Klippböcker
- Egenhändigt författade årsredovisningar som spelare, tränare och styrelseledamot
- Fotografier
- Tidningsklipp
- Årsboken Värmländsk Fotboll 1974 – 1983. Förlaget Värmländsk Fotboll
- Värmländsk Idrott 100 år. City Tryck, Karlstad 2007
- Kils AIK Fotbolls hemsida
- Sökmotorn Google
- Muntliga kontakter som Erik Lööv, Sven-Olof "Blinka" Ahlqvist, Karl-Axel Wallman, Göthe Finnebråth, Alexander Jovancic, Steve Rogersson, Lars Magnusson, Rolf Frick, Jan Wallman (som lagt ner ett stort jobb på att dokumentera delar av Kils AIK Fotbolls historia – finns på klubbens hemsida), Ewa Andrésen.

En randanmärkning: jag anger som en källa "Mitt minne!", men det kanske inte är till 100 % tillförlitligt! Jag trodde, innan jag kollade upp det med några årsredovisningar, att jag spelade min sista match i klubbens A-lag 1978. Till min överraskning visade det sig att jag faktiskt spelade några träningsmatcher 1981 – skriftlig dokumentation kan vara bra att ta till, när minnet sviktar.

Kils AIK grundades 1924. Av protokollet från bildandet av den nya föreningen framgår att klubbens övningar ska omfatta allmän idrott, skidloppning och boxning med tillägget att styrelsen äger rättighet att arbeta för och tillsätta sektioner av andra grenar. Med tiden formades Kils AIK på sätt att huvudgrenarna skulle bli, förutom allmän idrott eller friidrott, fotboll, ishockey och handboll (hade tidigare funnits på programmet men fick en "nystart" 1964).

Ett viktigt årtal som sparats för eftervärlden i olika källor (t ex jubileumsboken Kils AIK 50 år – se ovan) är tillkomsten av Sannerudsvallen. Efter många års förberedelser invigdes den nya idrottsplatsen den 20 juli 1941 och Idrottsplats-

kommitténs ordförande överlämnade Sannerudsvallen till Kils AIK.

Grunden var lagd och Sannerudsvallen har i sanning varit och är fortfarande en tummelplats för många kilsungdomar. Mycket har hänt sedan 1941 med bygandet av klubbhus (1957), ytterligare en gräsplan och "ultramoderna" löparbanor av tartan (1975) samt tillkomsten av såväl grusplan som inomhushall för ishockey.

Eget källmaterial som klippböcker, årsredovisningar, fotografier och tidningsklipp är ovärderliga tillgångar när blickarna riktas bakåt i tiden. Många minnen dyker upp, nostalgi, när jag tar del av materialet, som kompletterar de mer officiella källorna, som årsböcker, jubileumsskrifter etc. Samtalen med gamla idrottskamrater om tider som flytt blir levande och därmed associationsberikande. Tillgången till Kils AIK Fotbolls hemsida tillsammans med sökmotorn Google fullständigar det som i moderna ordalag kan tituleras researcharbete - ett arbete, som förhoppningsvis ska ge en någorlunda korrekt beskrivning av Kils AIK Fotboll under den trettioårsperiod jag valt: 1955 - 1985.

Kils AIK Fotboll från mitten av 1950-talet och ca 10 år framåt - målet: div III

För att kunna återge rubricerade period är jag primärt hänvisad till jubileumsboken Kils AIK 50 år, utgiven 1974. Jag har också haft muntliga kontakter med Erik Lööv och "Blinka" Ahlqvist (som båda i skrivande stund passerat de "åttio"). Dessutom tar jag mig friheten att rådbråka mitt minne från den här perioden, från 10 års ålder och spel i olika pojklag fram till debuten i A-lagssammanhang ca 10 år senare.

Erik och "Blinka" hör tvivelsutan till de allra största profilerna i kilsfotbollen genom åren. Erik, infödd kilsbo, kanske är den störste av dem alla, som med självklar pondus från sin mittbacksposition, inte bara försvarade de bakre regionerna utan ledde också de egna styrkorna i spelet framåt - kort sagt en härförare i ordets allra bästa betydelse. Erik var, och är, en av mina största idoler, och det känns nästan lite högtidligt att återberätta att jag faktiskt fick möjlighet att i unga år spela några matcher i A-laget med Erik, innan han definitivt placerade fotbollsdojorna på hyllan 1965. Erik hade i flera år varit spelande tränare, självklart! utan ersättning, och efter den aktiva karriären fungerade han som lagledare i flera år.

Att skriva om Kils AIK Fotboll under åren utan att nämna "Blinka" är närmast åtalbart. "Blinka" värvades i unga år från Deje för att sätta spets på anfallet men omskolades tämligen omgående till försvarare och blev med tiden i hela fotbollsvärmland känd för sin fräna spelstil. Om "Blinka" var stor som spelare blev han, enligt min mening, än större som ledare. Detta återkommer jag till.

Erik och "Blinka" omgav sig med många andra kilsprofiler under den aktuella perioden. En lagbild från 1954 presenterar följande:

- Arne Eriksson (ordf)
- Sven-Erik Olsson
- Erik Skoglund
- "Blinka"
- Erik Lööv
- Lars Fernqvist
- Bengt Lööv
- Hilding Lindholm (lagledare)
- John "Jompa" Persson
- John Johannesson
- Karl-Erik "Bio" Nilsson (mv)
- Rune Johansson
- Ebbe Carlsson

Vi flyttar fram i tiden till en lagbild från 1959, som visar att det hinner hända en del på fem år. Här följer lirarna på den lagbilden:

- Pelle Åhs
- Åke "Krax" Danielsson
- Bosse Sjögren
- Erik Lööv
- Bengt Lööv
- Ulf Frick
- "Jompa" (lagledare)
- Lars Fernqvist
- "Blinka"
- Per-Åke "Pligg" Fredriksson (mv)
- Kjell Olsson
- Bruno Thörnquist

Var och en av profilerna förtecknade ovan skulle kunna vara värda ett eget kapitel, men jag tar mig friheten att göra ett urval med mina egna kommentarer.

Erik Lööv och "Blinka" har jag redan presenterat. "Bio" Nilsson hör tillsammans med "Pligg" till kilsfotbollens bästa målvakter genom åren. Lars Fernqvist var en elegant lirare på mittfältet, eller vänsterhalvback, som det hette då på den gamla goda tiden, när det helt förhärskande spelsystemet i siffror var 2 ytterbackar, 3 halvbackar och 5 forwards, det sk. VM-systemet. Bengt Lööv, kusin till Erik L, var arbetsmyran, som säkert sprang flera mil under matcherna, helt outtröttlig. Sven-Erik Olsson var en trogen ytterspringare, som slickade kanten,

vilket breddade spelet, kanske mer än dagens olika spelsystem. Sven-Eriks bror Kjell Olsson var härlig att skåda med sin intensitet och positiva inställning. Ulf Frick kanske var den störste talangen av ovanstående och Ulf skulle få mycket duktiga efterföljare inom Frickfamiljen, men det återkommer jag till. Avslutar den här presentationen med lirare, som inte bara var duktiga spelare utan också stora "underhållare", spelare, som mer än andra kunde bjussa på lite "stöligheter" både på och utanför planen, nämligen Ebbe Carlsson, Erik Skoglund, Pelle Åhs, "Krax" och Bruno Thörnquist.

Flertalet av här nämnda kompletterade med bl a Stig Henrysson, Hans "Håman" Lindblom, Kjell-Åke Johansson, Bosse "Nubb" Fredriksson och Ove Lööv (bror till Bengt L och kusin till Erik L) var från 1960 till och med 1963 med och högg på seriesegern i fyran utan att lyckas. Med snudd på division III och nationell seriestatus i flera år förväntade sig säkert många, inte bara kilssupporters, att det skulle bli Kils tur att vinna serien 1964, det år som Kils AIK skulle fylla 40 år.

1964 – 1968: reaktion!

1964 blev ett paradoxens år för Kils AIK Fotboll. Klubben firade 40-årsjubileum som sig bör med pompa och ståt, men fotbollsmässigt gick det åt pipan. Respass ur div IV, och det var bara början på en tämligen medioker tid för kilsfotbollen. Ett år i div V, det som åtminstone på den tiden definierades som "ultimanivå" (vilken nesa!), följdes av två år i sexan. Förklaringen stavas generationsväxling och det tråkiga för min del var att jag hade det tvivelaktiga nöjet att tillhöra A-laget de här åren, när mina kompisars och mina egna förhoppningar var att spela betydligt högre upp i seriesystemet.

"Blinka" vittnar om att det såg mycket lovande ut vad gällde återväxten efter "gamlingarna" och deras framfart från slutet av 1950-talet och flera år framåt. På initiativ av dåvarande sportchefen på Värmlands Folkblad Allan Jonsson instiftades tillsammans med bl a Värmlands Idrottsförbund och Värmlands Fotbollsförbund Lilla VM 1961, ett arrangemang, som skulle bli en institution i idrottsvärmland, och fortfarande är det!

Kils AIK:s Lilla VM-lag i fotboll gjorde bra ifrån sig redan från början och var enligt "Blinka" ett ribbskott från att vinna zonfinalen mot IFK Sunne 1962 – ett ribbskott från att kvalificera sig till slutspelet!

Spelarna från Lilla VM-laget höll ihop åren framöver och skulle med tiden se till så att Kils AIK Fotboll avancerade uppåt i seriesystemet på A-lagsnivå.

Jag hittar i mina gömmor ett lagporträtt från juniorlaget 1963, som jag gärna vill presentera:

- Kjell-Åke "Tjolla" Jonsson

- Jan-Erik "Körven" Johansson
- Lennart Jansson
- Per-Olof "Perra" Karlsson
- Björn Olestig
- Lennart Olsson
- Esbjörn Olofsson
- Jan "Krös" Johansson
- Sören Jansson (mv, och tvillingbrorsa till Lennart J)
- Lennart "Knôdd" Åslund
- Mats Kvarnström
- "Blinka" (lagledare)

Juniorlagets främsta merit från den här tiden är en kvartsfinal i junior-DM 1964.

Ett kuriosum från den här tiden och som definitivt måste sparas för eftervärlden är det faktum att OS-guldmedaljören från London 1948, Bertil Nordahl, engagerades för att blåsa liv i kilsfotbollen under en vårsäsong – här uppkommer ett problem. Det finns inga skriftliga dokument som styrker detta och jag har förgäves med mina kilskontakter försökt utröna om det var våren 1967 eller våren 1968, som detta märkliga skedde. Mitt goda minne fallerar, men med uteslutningsmetoden har jag kommit fram till att det måste ha varit våren 1968. Trots sina meriter som både aktiv och senare som tränare lyckades inte Nordahl nämnvärt höja A-lagets spelstyrka, och engagemanget från hans sida blev därför mycket kortvarigt – men en kul grej var det!

Inför säsongen 1969 gjorde dåvarande ledningen i Kils AIK Fotboll (Erik Lööv, "Blinka" och Arne Sparre för att nämna några) en kraftansträngning för att lämna "träskliret" i sexan i och med engagerandet av en ny tränare med mycket goda meriter: Alexander Jovancic.

1969 – 1975: uppåt i seriesystemet

Alexander Jovancic, närmast från Djurgårdens juniorsektion, fick ett bra spelarmaterial att jobba med från allra första början. Lillpojkarerna från början av årtiondet hade växt till sig och med nyförvärv i form av målsportaren Gunnar Olsson och den ytterst lovande Karl-Johan Sundqvist från Sifhälla inleddes en betydligt angenämare period jämfört med de magra åren, beskrivna ovan.

Alexanders fotbollsfilosofi passade de flesta, en teknisk och positiv stil, och jag tror att de flesta tyckte att nu var det kul igen att lira boll. Alexander lotsade redan under sitt första år i klubben fram laget till en slutlig serieseger i sexan och det skulle komma mera. En lagbild från 1969 presenterar följande spelare och ledare:

- Alexander Jovancic (tränare)
- Leif Abrahamsson
- Göran Andersson
- "Perra" Karlsson
- Gunnar Olsson
- Ove Åslund
- Björn Olestig
- Erik Lööv (lagledare)
- "Blinka" (biträdande lagledare)
- Lennart Jansson
- Kjell-Åke "Gummi" Nordqvist
- Malte Persson (mv)
- Kenneth Lööv
- Rolf "Svarten" Karlsson (bror till "Perra")
- Kenneth Henriksson

Bollen rullade vår väg även 1970 och med bl a två tillskott till A-lagstruppen i form av Lennart Haglund och Tommy Danielsson blev det serieseger och avancemang till div IV.

Under mellantiden hade div IV västra och östra slagits samman till en serie - div IV Värmland, och därmed hade konkurrensen hårdnat. 1971 blev trots detta ett mycket bra år för kilsfotbollen och laget slutade på en hedrande tredjeplats. Ny i truppen inför 1971 var målvakten från lilla Häljebol, Ingvar Karlsson, som med sin lite annorlunda spelstil blev en tillgång för laget flera år framåt i tiden.

Tyvärr lämnade Alexander klubben inför nästa säsong för studier i Örebro och detta tog klubbledningen på sängen. Något alternativ till Alexander hade inte förberetts så frågan gick mycket överraskande till mig om jag var villig att som spelande tränare leda A-laget 1972. Jag var fyllda 25 år, när jag fick frågan, och hade väl inte omdömet att tacka nej - smicker fungerade då och fungerar säkert även i dessa dagar, och då gäller det säkert inte bara mig!?

Omsättningen av spelare mellan 1971 och 1972 var närmast försumbar med ett mycket speciellt undantag. Karl-Johan Sundqvist, vår strateg och spelmotor på mittfältet, valde bort fotbollandet inför säsongen 1972 för att helt och fullt koncentrera sig på sin huvudsysselsättning, nämligen ishockeykarriären i Färjestad. Utan att veta säkert hur hans fortsatta fotbollskarriär hade utvecklats är det nog ingen överdrift att påstå att Karl-Johan gjorde ett riktigt val. Karl-Johan representerade Tre Kronor mellan åren 1972 - 1975, 92 landskamper och blev också Stor Grabb.

Saknaden av Alexander på tränarsidan och Karl-Johan på spelarsidan resulterade

i ett mellanår för oss. En tredjeplats i fyran 1971 byttes mot en sjundeplats 1972, men poängskillnaden åren emellan var dock bara 4 under 22 seriematcher vardera året.

Eftersom jag hade ansvaret för träningen under 1972 förde jag noggrann statistik om nästan allt som förevar. Ett exempel: antalet träningar efter ishockeysäsongens slut i slutet av februari fram till början av oktober, med uppehåll under delar av sommaren, uppgick till ca. 50. Lennart Haglund var flitigast med 84 % närvaro följd av Peter Björkman och Ove Åslund med 75 %.

Nog om detta. Nu väntade tuffare tider för fotbollssparkande killar i klubbens A-lag. Klubbledningen hade inför säsongen 1973 lyckats engagera Sivert Sandberg som tränare, närmast från IFK Arvika, men med meriter även från Jönköpings Södra. Sivert var en hårding och det satte naturligtvis sin prägel på såväl träningar som matcher. Sivert krävde massor av spelarna och det resulterade i ett konditionsstarkt lag. Sivert var influerad av den engelska skolan, speciellt Leeds, som hade ett antal framgångsrika år på 1970-talet. Han ville spela en extrem variant av 4:4:2, med bollhållning på mittplanen, för att kontra när tillfälle gavs med de två spelarna på topp.

Några förändringar i truppen: bröderna Karlsson ("Perra", sabbatsår, och "Svarten" till Torsby) på minussidan), bl a Rolf Åström (KBK) och Steve Rogersson tillkom, i övrigt inga större förändringar.

Siverts första säsong i klubben, av tre, blev så där. En sjundeplats kunde inkaseras, 23 poäng på 22 matcher, dvs. inte speciellt mycket bättre än året innan (20 poäng). Viking med målsjuttaren Rune "Pjuck" Nilsson (27 mål och skytteligavinare) vann fyran och tog steget upp i div III.

Under åren 1970 - 1983 roade jag mig med att efter fotbollssäsongens slut med text och siffror, med tidningsklipp och fotografier sammanställa säsongen som gått, så även efter Siverts första år i klubben. På försättsbladet det aktuella året (1973) hade jag klippt in en text av författaren PO Enquist som, åtminstone då, fascinerade mig, och som jag gärna vill återge här i sin helhet:

"Det märkliga med fotboll är ju att det är en av de få resterande enklaver i vår tid där män kan umgås naturligt med varandra. Jag menar: öppet redovisa både sin aggressivitet och sin mjukhet, både sin hårdhet och sin ömhet. Fotbollens värld, och idrottens, är nästan den enda som tillåter en man att agera utefter hela sitt känsleregister: slå, håna, le, smeka, sparka, gråta, skratta, ta hänsyn och göra det utan att skämmas. Hur maskulin fotbollens värld än förefaller så innehåller den mängder av fin, mjuk, feminin värme: män som inte är homosexuella berör varandra, omfamnar varandra, gråter i varandras armar. Män i dagens samhälle som inte är homosexuella vågar ju aldrig beröra varandra utom just i en situation som redan är definierad som supermaskulin, idrottens. Men där bryts

också mängder av könsmonster sönder.

Jag tycker detta är värt att begrunda och dröja vid: att det för män i dagens hysteriskt fixerade och låsta rollsamhälle finns situationer, ganska få och unika, där man kan leka och larva sig och visa känslor och ha roligt långt utanför den manliga och maskulina rollhagen.”

Inför 1974 års säsong förstärktes truppen på sätt att bröderna Karlsson återvände till fadershuset samt att den rutinerade och spelskicklige, dessutom utomordentligt sympatiska, Sune Nilsson ville pröva lyckan i Kils AIK efter ett antal år i KBK.

Jag läser i tidningsklippen inför 1974 års div IV att Immetorp var huvudfavorit till seriesegern, följt av Säffle FF, Kils AIK, Norrstrand och Grums. Immetorp floppade rejält och fick respass, och seriesegern hamnade till slut hos Grums, som ryckte rejält under hösten, medan Kils AIK gjorde en förhållandevis slätstruken senhöst. Kils AIK slutade trots detta på andra plats, dock akterseglade av Grums med hela 6 poäng. En tröst i ”bedrövelsen”: vår Lennart Olsson vann skytteligan på 18 mål.

Det borde väl med all önskvärd tydlighet ha framgått att 1974 var ett jubileumsår för Kils AIK. Det uppmärksammades med jubileumsskriften Kils AIK 50 år, vilket också nämnts flera gånger ovan. Något som däremot inte nämnts är att med anledning av jubileet hade ledningen för Kils AIK Fotboll bjudit in sex personer att representera sex decennier för att förevigas på bild. Personerna var 5 f.d. spelare och en aktiv:

- Erik Albinsson, 1920-talet
- John ”Jompa” Persson, 1930-talet
- Erik Skoglund, 1940-talet
- Sven-Erik Olsson, 1950-talet
- Sven-Olof ”Blinka” Ahlqvist, 1960-talet
- Björn Olestig, 1970-talet.

... och året var 1975, då Kils AIK med alla till buds stående medel kämpade för att vinna div IV Värmland i fotboll men ...

Ovanstående text återfinns på försättsbladet av sammanställningen av fotbollsåret 1975 och var och en förstår att, nej, inte heller 1975 skulle bli Kils år, dvs vinna fyran för avancemang uppåt, vilket hade varit en ”dröm” för alla engagerade i kilsfotbollen alltsedan slutet av 1950-talet.

Inför seriepremiären hade Värmlands Folkblad (Stig Dahlén) en intressant artikel om förutsättningarna inför säsongen. 8 av 12 föreningar i division IV Värmland tippade IFK Sunne som seriesegrare, övriga 4 tippade Kils AIK.

Stig Dahlén spekulerade i om Kils AIK för en gångs skull kunde klara sig undan de oförklarliga djupdykningarna, som förstört för laget så många gånger tidigare.

Sivert Sandberg var inne på sitt tredje år i klubben och nu skulle det ske, dvs vinst och därmed basta!

Nästan samtliga i truppen, med något enstaka undantag, närmade sig de trettio (några hade till och med fyllt 30), och risken var uppenbar att luften skulle gå ur det stolta lagbygget, om vi inte lyckades ta steget upp i trean det här året. Följande spelade i princip samtliga 22 seriematcher:

- Ingvar Karlsson (mv)
- Kjell-Åke ”Gummi” Nordqvist
- ”Perra” Karlsson
- Rolf Åström
- Karl-Gunnar Eriksson
- Leif Abrahamsson (17 matcher)
- Lennart Jansson
- Kenneth Henriksson
- Steve Rogersson
- Lennart Olsson
- Björn Olestig
- Rolf Frick (yngsten av uppräknade, född 1958)

Tre yngre förmågor klappade på allvar på A-lagsporten och spelade dessutom ett antal seriematcher under året, nämligen Jan Sälgeback, Lars Rahm och Jan Wallman, vilka alla tre snart skulle bli bofasta i A-laget.

Kils AIK gjorde bra ifrån sig under 1975 och någon egentlig djupdykning kan inte redovisas. Striden var stenhård om första platsen under hela året och det var Fryksdalen, som totalt dominerade. IFK Sunne vann serien med 30 p, Rottneros tvåa med samma poängskörd, Kils AIK trea med 29 p och slutligen Torsby fjärde lag, också 29 p. Kils serierad var klart godkänd efter 22 matcher: 11 vinster, 7 oavgjorda och 4 förluster. IFK Sunne vann rättvist och två avgörande matcher med Kils AIK och Sunne inblandade slutade med hemmaseger för IFK Sunne och ett oavgjort resultat på Sannerudsvallen.

Klen tröst: Björn Olestig vann skytteligan med 17 mål, ett före lagkompisen på topp, Lennart Olsson.

1976 - 1978: generationsväxling

Inför spelåret 1976 återvände Sivert Sandberg efter tre år i Kils AIK till Arvika och IFK därstädes. Förändringar på spelarsidan antydde att Kils AIK skulle gå

ett tufft år till mötes och det blev ingen lätt uppgift för huvudtränaren Karl-Axel Wallman med Leif Abrahamsson, som ansvarig för konditionsträningen under uppbyggnadsperioden, att hävda sig gentemot de betydligt mer rutinerade motståndarlagerna i årets division IV Värmland. Efter 9 omgångar av 22 parkerade Kils AIK på sista plats med ynkliga 3 poäng. Det unga laget med nestorn Leif Abrahamsson i spetsen tog sig emellertid samman och någon egentlig fara för nerflyttning uppenbarade sig inte ju längre seriespelet pågick. 19 poäng efter 22 matcher var klart godkänt och generationsväxlingen måste anses ha inletts klart godkänt efter ett antal bra år för kilsfotbollen tidigare.

Vi hoppar tillbaka 11-12 år i tiden för att påminnas om generationsväxlingen den gången. Då rasade Kils AIK Fotboll från att varit ett topplag i fyran ner i div VI på några år. Detta fick inte upprepas! Karl-Axel Wallmans "pojkar" från årgångarna kring 1958 började växa till sig och fick ta ett stort ansvar redan 1976. De som bör nämnas i detta sammanhang är främst Göran Lennemyr, Rolf Frick, Jan Sälgeback och Jan Wallman.

Ett viktigt tillägg från spelåret 1976: det av Sivert Sandberg tränade IFK Arvika vann fyran överlägset - 17 matcher av 22 utan förlust och avancemang till division III.

Generationsväxlingen, som hade inletts 1976, fortsatte under 1977. Sju spelare lämnade klubben representerande hela 1 500 A-lagsmatcher under en följd av år. Efter en ettårig utflykt till KBK (då jag verkligen blev varse vad hård träning innebar under Veine Wallinders ledning) återvände jag till Kils AIK och fick ansvaret att träna laget, ett lag som bestod av några "kvardröjande" veteraner, som t ex Leif Abrahamsson, Roger Bengtsson, Kjell-Åke "Gummi" Nordqvist, Lennart Olsson och Steve Rogersson samt unga och talangfulla spelare som Dennis Flygh (ny mv), Jan Sälgeback, Rolf Frick, Jan Wallman, Lars Rahm, Roger Nilsson, Mikael Johansson och Göran Lennemyr. Den unga entusiasmen smittade av sig på veteranerna och det såg riktigt lovande ut efter halva säsongen, en sjätteplacering med 12 inspelade poäng efter 11 matcher. Glöden falnade dock något under hösten hos de unga och "di gamle" började visa alltfler ålderskrämpor. Vi hackade oss fram till en slutlig 7:e plats med 20 poäng, klart godkänt, och det såg faktiskt lovande ut inför nästa säsong, 1978.

1978 skulle bli mitt tredje och sista år som spelande tränare i KAIK (det första inträffade ju redan 1972). Som vanligt gjorde jag en skriftlig sammanfattning i text och siffror efter säsongens slut och jag saxar en del ur den i det följande.

Kils AIK, distriktsmästare i fotboll och vinnare av förbundets jubileumscup - nej, men kan ett lag komma närmare?

När ca. 15 minuter återstod av finalmatchen (alltså DM tillika Jubileumscupen) på Sannerudsvallens B-plan i slutet av oktober mellan KAIK och KB Karlskoga var ställningen 1-1. Då fick en KB-forward chansen att avgöra till gästernas favor

och han (Jan-Olof Rehn) tog den. 2-1 till KB, ett resultat som stod sig tiden ut trots ypperliga tillfällen för oss att kvittera och åstadkomma en förlängning.

Trots förlusten måste nog resultatet räknas in bland de främsta framgångarna för Kils AIK Fotboll genom alla år. Det ska betonas att DM det här året hade allra högsta status, kryddat med förbundets Jubileumscup - förbundet fyllde 60 år - och Värmlands samtliga lag hörsammade inbjudan att delta i turneringen, dvs även de "stora" som t ex Degerfors, KBK och KB Karlskoga.

Kils AIK:s samtliga spelare och ledare i finalmatchen ska sparas för eftervärlden:

- Dennis Flygh (mv)
- Kjell-Åke "Gummi" Nordqvist
- Lars Rahm
- Håkan Lanäs
- Bengt Åström
- Steve Rogersson
- Peter Eriksson
- Jan Wallman
- Jan Sälgeback
- Mats-Göte Adolfsson
- Rolf Frick
- Björn Olestig (spelande tränare)
- Tomas Gilleby
- Sven-Olof "Blinka" Ahlqvist (lagledare)
- Hans "Håman" Lindblom (biträdande lagledare)
- Jan Swanström (målvaktstränare)
- Birger Marcusson (massör)
- Sven Olsson (materialförvaltare).

Kils AIK:s vandring fram till finalen i DM tillika cupen innehöll något av det roligaste jag fick uppleva under alla åren i Kil. Måndagen den 24 juli 1978, spelplats Sannerudsvallen, mötte vi Degerfors IF (som samma år kvalade in till dåvarande div II) i turneringens åttondelsfinal. Degerfors tränades av Sven-Göran "Svennis" Eriksson, och var skyhöga favoriter. Året innan hade de båda lagen mötts i en tidig vårmatch i Svenska Cupen, spelplats Bäckhammars IP. Degerfors formligen krossade oss, siffrorna skrevs till 9-0, och jag kan än idag höra degerforsspelarnas skrattsalvor eka efter matchen i den synnerligen dåligt isolerade omklädningsbaracken. Vilken skam, vilken nesa - skulle vi någonsin få chansen att någorlunda hyggligt reparera detta mot Degerfors i en framtid?

Chansen dök upp, som skrivet ovan, redan året därpå, och matchen har en

speciell förhistoria. En av mina bästa arbetskompisar på landstingets kansli i Karlstad, Peter Jeppsson, några år senare tränare i Kils AIK, tipsade mig att ta del av en artikel i Svensk Fotbollstidning, där "Svennis" mycket utförligt redovisade sin syn på hur fotboll skulle spelas: 4:4:2 i sin mest renodlade form.

Vi skulle försöka stå emot Degerfors sätt att spela med "sifferkombinationen" 1 (libero): 4:3:2, hålla deras toppspelare i schack och kontra med att bredda på kanterna.

Matchen blev både välspelad och dramatisk, väl värd att rekapituleras. Kil tog ledningen med 1-0 i första halvlek, men Degerfors kvitterade i allra sista spelminuten: förlängning!

Vi tog ledningen i förlängningen, Degerfors kvitterade till 2-2. Då klev Lars Rahm fram och blev matchhjälte. Från högerytterposition nästan nere vid hörnflaggan vinklade Lars in 3-2, segermålet!

Vilken match, och framför allt: vilken revansch för debaclet mot Degerfors året innan!

Kort om seriespelet.

Våren blev närmast bedrövlig med endast 8 poäng efter 11 matcher. Sommarträningen blev däremot mycket lyckad med bra träning och bra träningsmatcher inför hösten, vilket gav till resultat en slutlig 6:e-plats i fyran med 21 poäng. Rolf Frick gjorde en bra säsong efter skadeproblemen året innan och levererade 10 mål.

Kontraktet hade säkrats, generationsväxlingen blev lyckosam - medelåldern i 1978 års trupp var blott 21 år, så visst såg det ljus ut inför kommande år.

1979: Alexander Jovancic åter i Kil

Efter säsongen 1971, tre säsonger i Kils AIK, lämnade Alexander Jovancic klubben för studier i Örebro, och jag fick förtroendet att träna truppen säsongen därpå. Nu, 1979, blev rollerna ombytta, och Alexander Jovancic tog över efter mig. Så kan det gå!

Omsättningen av spelare fortsatte inför och under säsongen 1979. Tre veteraner tackade för sig, nämligen Björn Olestig (över 360 A-lagsmatcher under årens lopp), Leif Abrahamsson (drygt 300 matcher) och Steve Rogersson (190 matcher).

Alexander fick emellertid ett mycket bra spelarmaterial att jobba med och förhoppningarna att Kils AIK Fotboll skulle toppa fyran efter de 22 omgångarna var stora. Med nyförvärv som Jan-Erik Juhlin (KBK), Rolf Åström (tillbaka i Kil efter en kort utflykt till IFK Sunne) och Bengt Zettergren (Skogalund med förflutet i Degerfors och KBK) och senare under säsongen även Göran Ekholm (KBK) var det många som tillskrev Kil stora möjligheter. Kvar i den starka truppen fanns se-

dan tidigare Dennis Flygh, Jan Sälgeback, Rolf Frick, Bengt Åström, Jan Wallman, Peter Björkman, Lars Rahm, veteranen "Gummi" Nordqvist, Claes Wallman och Tommy Danielsson.

Upplösningen av fyran blev dramatisk. Inför den 19:e omgången ledde Torsby serien på samma poäng som Kils AIK (26p), och de båda lagen möttes i en direkt seriefinal på Sannerudsvallen inför en "storpublik" på över 1 000 personer. Torsby gick segrande ur striden och luften gick ur kilslaget, som tappade i de återstående omgångarna och slutade på en tredjeplats efter Torsby och IFK Sunne.

Jan-Erik Juhlin motsvarade förväntningarna som måltjuv - vann skytteligan med sina 17 fullträffar.

Det var som förgjort! Kils AIK hade nosat på seriesegern i fyran 3 gånger i början av 1960-talet och 4 gånger under 1970-talet. Skulle drömmen om division III bli verklighet under 1980-talet, eller skulle väntan bli än längre?

1980 -1982: stagnation

Skrivet ovan: luften gick ur Kils AIK Fotboll i den 19:e omgången i fyran 1979, efter förlust i seriefinalen mot de blivande seriesegrarna från Torsby.

Detta satte sina spår inför säsongen 1980. Tränaren Alexander Jovancic lämnade laget efter blott en säsong, säkert besviken på utfallet av seriespelet året innan. Legendaren "Blinka" Ahlqvist lämnade efter 10 år över lagledarskapet till Hans "Håman" Lindblom, som med tiden skulle överträffa "Blinka" i antalet år - med stor beundran ska noteras att "Håman" skulle fungera som lagledare för Kils AIK:s A-lag i över 20 år!

Tommy Danielsson tog över som tränare efter Alexander Jovancic, ingen lätt uppgift skulle det visa sig.

Skyttekungen i fyran under 1979 Jan-Erik Juhlin försvann till Degerfors, division II-meriterade Göran Ekholm hade skrivit på för Torsby, talangen Rolf Frick var skadad fram till sista spelomgången på våren och försvarsklippan Bengt Zettergren dammade inte av skorna förrän sista omgången på våren.

Rolf Frick och Bengt Zettergren var synnerligen efterlängtdade. I omgång 10 hade nämligen Kil åkt på en av de värsta plattmatcherna i klubbens seriehistoria i och med förlusten mot IFK Sunne med hela 9-0!! Enligt källorna var Kils bäste spelare för dagen målvakten Dennis Flygh - det säger väl det mesta om de övriga kilsspelarnas insatser denna dag!

Vändningen för Kils del kom i och med 11:e omgången: vinst mot FBK på Sannerudsvallen och hösten blev mycket bättre med 12 nya poäng (utöver de 7 på våren) efter en urusel vårsäsong men betydligt bättre höst, och säsongen kunde sammanfattas sålunda: Kils AIK slutade på 8:e plats med 19 poäng och så var laget inför nästa säsong.

Årsboken Värmländsk Fotboll 1981 "stämplade" Kils AIK som ett varannandagslag - och det stämde väl in på lagets insatser under året. Till yttermera visso var det oroligt i truppen under säsongen och tränaren Tommy Danielsson fick efter våromgången i fyran beskedet att det inte skulle bli en förlängning för hans del som tränare 1982. Inte heller i spelartruppen infann sig någon harmoni: målvakten Dennis Flygh studerade i Göteborg och kom efter med träningen. Supertalangen Rolf Frick hade ett mellanår och det var främst i de bakre linjerna, som det fanns en viss stadga i form av Bengt Åström och Bengt Zettergren. Framåt vilade ett tungt ansvar på unge Billy Lawner, som producerade fullt godkända 10 mål under seriesäsongen. Trots oroligheterna i Kils AIK under säsongen hamnade laget till sist på en femteplats med 22 poäng - och det bör nämnas att veteranen "Gummi" Nordqvist fortfarande försvarade sin plats i A-laget och spelade 21 seriematcher av 22. "Gummi" hade med råge blivit meste kilsspelaren i A-laget under alla år!

Epitetet "varannandagslag" stämde även in under 1982. Steve Rogersson fick ansvaret att ta över A-lagets förehanden under säsongen men kontinuiteten och stadgan saknades i truppen. Jan Wallman försvann till en av klubbens huvudkonkurrenter genom åren Norrstrand för att pröva vingarna i en högre serie - det var honom väl unt! Rolf Frick och Bengt Zettergren, hade aviserat att de inte skulle fortsätta, men övertalades att "ta sitt ansvar" och bidrog verksamt till att Kils AIK hankade sig kvar i fyran under 1982. Den största anledningen härtill måste dock tillskrivas Håkan Andersson, som efter en lång karriär i Lesjöfors, KBK, IFK Arvika och allsvenska Elfsborg, för Kils AIK under seriespelet levererade hela 25 mål (av lagets totala målskörd på 47) och vann skytteligan i fyran. En nionde plats för KAIK:s del var definitivt inte tillfyllest och nu hade många tröttnat på att KAIK harvade i fyran, år ut och år in, utan att det hände något radikalt. Det skulle bli annorlunda!

1983 - äntligen vinst i "fyran" och spel i division III säsongen därpå

Äntligen! Äntligen - ett slitet uttryck även i noblare sammanhang - platsar definitivt för att beskriva känslorna i Kils AIK Fotboll efter seriesegern i division IV Värmland 1983.

Peter Jeppsson engagerades på tränarsidan för att tillsammans med biträdande tränaren för året, Steve Rogersson, förvalta ansvaret att få ut det bästa och mesta möjliga ur en spelartrupp som, enligt min mening, är den bästa Kils AIK Fotboll förfogat över genom alla år (åtminstone under de år, som jag valt att skriva om, 1955-1985).

Jag väljer att använda Jan Wallmans utmärkta beskrivning på klubbens hemsida om förberedelserna inför säsongen tillsammans med mina egna erfarenhe-

ter från "värvarkarusellen" - att nu eller aldrig skulle klubben lyckas ta sig uppåt i seriesystemet.

Efter att 1982 nästan ramlat ur fyran (slutade på 9:e plats efter en tämligen medioker säsong) beslutade sig dåvarande styrelsen med Lars Magnusson, Björn Olestig och Steve Rogersson i spetsen att förstärka laget med bl a spelare med förflutet i Karlstads Bollklubb.

Målvakten Stuart Garnham, i KBK under klubbens framgångsrika säsong i division II 1980, men nu i Djurgården, värvades till klubben. Uppgåelsen med Stuart skedde på en restaurang på Stockholms Centralstation och fullföljdes med Djurgården av vår oförvägne ordförande Lars Magnusson. Under mitt år i KBK, 1976, etablerade jag goda kontakter, inte bara med spelare, utan också med klubbledningen, och det underlättade naturligtvis att vi kunde skriva kontrakt med två mycket duktiga spelare, försvarsspelaren Staffan Billinger och mittfältaren Ulf Gustafsson. Thomas Hägg från Rottneros förstärkte truppen.

Smakar det så kostar det. Ekonomin blev hårt ansträngd men vi hade "finansiärer" bakom ryggen. I en lång följd av år hade en stödförening, Gamla Fotbollsvänner, vars drivkraft var den outröttligt positive Bosse Carlsson, pumpat in pengar i klubben. Bilkungen i Kil Göthe Finnebråth, ordförande i Kils AIK Fotboll åren 1975-1978, fanns också med i bakgrunden på ett mycket speciellt sätt. För att sprida PR kring Göthes bilföretag (återförsäljare av i första hand Mazda) trycktes ett antal dekaler upp med texten, ungefär så här:

" Köp er bil hos Göthe Finnebråth i Kil."

För varje dekal, som placerades på bakrutan av en bil, lovade Göthe att satsa 50 kr, vilket kanske inte låter så mycket, men som bekant är det mängden som räknas. Projektet föll mycket väl ut och det kan exemplifieras av en speciell händelse. Jag var i mitt arbete på väg till Torsby en dag på försommaren 1983, då en traktor svängde ut framför mig och till min häpnad kunde jag se en dekal på traktorns bakruta, som basunerade ut det Göthe ville, nämligen att locka bilkunder till sin firma!

Efter 300 dekaler tyckte Göthe att projektet hade lyckats - visst var det en kul grej!

Åter till det fotbollsmässiga.

Förstärkningarna enligt ovan kompletterade en redan mycket stark trupp, eller vad sägs om måltjuven Håkan Andersson, en skadefri och nytänd Rolf Frick, löpstarke Billy Lawner, hårdingen Lars Rahm, allroundspelaren Claes Wallman, en av mina absoluta favoriter genom åren Jan Sälgeback samt veteranen "Gummi Nordqvist", som skulle göra sin sista säsong i klubben.

Den nye tränaren Peter Jeppsson låg lågt inför seriestarten men hans "oro" för att det skulle ta tid att forma en ny trupp visade sig vara obefogad. Kil visade

direkt var skåpet skulle stå och det blev egentligen aldrig någon kamp om serie-segern. Kil skrapade på de 22 omgångarna ihop 33 poäng, 5 före tvåan Sommaro. Rolf Frick var på sitt allra bästa spelhumör under säsongen och vann skytteligan med sina 21 pytsar, Uffe Gustafsson petade in 14 bollar medan fjolårets målspruta Håkan Andersson fick nöja sig med 9 mål. 61 mål framåt och 27 mål bakåt kom inget annat lag i närheten av.

Eftersom Kils AIK Fotboll i och med seriesgern i fyran skrev historia känns det motiverat att presentera alla spelare, som gjorde minst en match, samt samtliga ledare kring laget. Då blir det så här:

- Stuart Garnham
- Thomas Hägg
- Staffan Billinger
- "Gummi" Nordqvist
- Lars Rahm
- Per- Erik Engqvist
- Roger Nilsson
- Hans-Olof Thorell
- Jan-Olof Andersson
- Lars Bergendahl
- Thomas Eriksson
- Roger Larsen
- Ulf Gustafsson
- Claes Wallman
- Jan Sälgeback
- Anders Matikka
- Billy Lawner
- Håkan Andersson
- Rolf Frick
- Peter Jeppsson (tränare)
- Steve Rogersson (biträdande tränare)
- Hans "Håman" Lindblom (lagledare)
- Sven Olsson (materialförvaltare)
- Lars Magnusson (ordförande i styrelsen)
- Björn Olestig (vice ordförande)
- Christer Edvinsson (kassör).

Under 1984 - debutåret i division III - surfade klubben vidare på framgångsvågorna från året innan. Peter Jeppsson fortsatte som tränare och biträdades av

hemvändande Tommy Danielsson, som ersatte Steve Rogersson, som "tvingades" prioritera sitt arbete som egen företagare i sågverksbranschen.

Förändringar på spelarsidan: Stuart Garnham deltog sporadiskt under året, men ersattes mycket förtjänstfullt av Anders Frick, bror till Rolf, som tyvärr hade skadeproblem under vårsäsongen. Jan Wallman återkom efter den tvååriga utflykten till Norrstrand och från England! infann sig försvarsspelaren Gary Hodgson och den lille och satte Steve John, båda från Leicester, naturligtvis med vår ordförande Lars Magnusson, som den pådrivande. Gary stannade i klubben flera år, medan däremot Steve inte visade sig hålla måttet och fick avbryta vårt samarbete efter vårsäsongen i trean. Kalle Palmqvist från Hertzöga förstärkte också truppen och spelade hela 17 matcher på sin mittfältsposition.

Den utomordentligt idoge fotbollshistorikern Jan Wallman konstaterar (se klubbens hemsida!) att Kils AIK Fotboll under 1984 genomför sin bästa säsong rent statistiskt i och med 7:e placeringen i trean - 113:e lag i det svenska seriesystemet, 4:e lag i Värmland efter Degerfors, KBK och Norrstrand.

Men mycket vill ha mer, och hur blev det egentligen med den saken? Vi skulle få ett oväntat och obehagligt svar redan året därpå - 1985.

1985 - respass!

Det hör inte till ovanligheterna att andra året i en högre serie kan bli problematisk. Tyvärr råkade Kils AIK Fotboll ut för detta "fenomen" och Kil kanade ner i fyran, trots en mycket bra spelartrupp, men med förändringar såväl på tränarsidan som på spelarfronten.

Christer Nilsson, meriterad tränare, jössehäring, ersatte Peter Jeppsson, men blev tyvärr en flopp. Christer aviserade redan efter vårsäsongen, att han inte kände för ytterligare ett år i klubben, och det satte naturligtvis ner stämningen i truppen.

Nya för året i truppen var Ove Johansson från Koppom (hade provat på allsvenskt spel i Kalmar), Per Carle Torsby och Tomas Andersson med meriter från Degerfors.

Tunga förluster: Stuart Garnham ville pröva lyckan i Degerfors, Staffan Billinger och Håkan Andersson lämnade också truppen.

Så till den utan jämförelse mest spektakulära värvningen i Kils AIK under alla år: Bob Hazell (född i Kingston, Jamaica 1959), försvarsspelare med bl a meriter från spel i engelska förstadivisionen, 1979-1983 i Queens Park Rangers och 1983-1985 i Leicester - regissör bakom värvningen: Lars Magnusson - vem annars!

Lars hade bra kontakter med Leicester - se Gary Hodgson ovan - och fick via ordföranden i Leicester beskedet att Bob Hazell behövde både rehabträna och matchträna efter en skada i en trevlig miljö (Kil!).

Bob Hazell stod utan tvekan på toppen av sin karriär 1982, när hans Queens Park Rangers mötte Tottenham i FA-cupfinalen på Wembley i England inför 100 000 åskådare. Finalen slutade 1-1 och några dagar senare blev det omspel, då Tottenham vann med matchens enda mål.

Bob Hazell representerade England i U-21 samt B-landslagssammanhang under sin tid i Wolverhampton 1977-1979.

Nå hur gick det då för Bob i Kil. Han var definitivt hämmad av sin långa frånvaro från spel på grund av sin skada, men visade naturligtvis i sina bästa stunder vilken klasslirare han var. Trots att Bob definitivt höjde fotbollstemperaturen i Kil blev det ingen lyckad säsong i sin helhet för laget. Bob lämnade laget efter vårsäsongen, Kil spelade knackigt och placerade sig inte bättre än 10:a och Kil var tillbaka i division IV Värmland inför säsongen 1986.

Efter 1985 års säsong fann jag för gott att avsluta mitt aktiva engagemang i Kil, efter ca 30 år i olika roller: ung supporter, pojklagspelare, juniorspelare, A-lagspelare, spelande tränare och styrelseledamot.

Mina spelarfavoriter

Att från en 30-årsperiod, 1955-1985, plocka ut mina spelarfavoriter är inte speciellt enkelt och det är definitivt inte invändningsfritt. Men jag står för mina val, andra, som känner för det, får på något sätt göra sina.

Grundkriteriet för mitt val är att de ska ha varit duktiga fotbollsspelare, talangfulla, men också med egenskaper, som tilltalade mig. Jag vågar påstå att, efter att ha gått igenom närmare 200 spelare under den här perioden, jag spelat tillsammans med alla, med något enstaka undantag från första tiden, runt åren 1955-1956. Så här har mitt val utfallit i kronologisk ordning:

- "Bio" Nilsson - målvakt, Kils bästa under alla år, det skriver också Erik Lööv under på
- Erik Lööv - mittback, strateg, dominant: Kils bästa spelare genom åren!
- Kjell Olsson - intensiv och härlig ytterback, legendarisk ishockeyspelare och tränare i KAIK
- "Blinka" Ahlqvist - stenhård ytterback, legendarisk ledare
- Bengt Lööv - konditionsfenomen, tvåvägsspelare, bra skytt
- Lars Fernqvist - elegant mittfältare, stor blick för spelet, utåtriktad
- Pelle Åhs - stor showman på sin ytterkant - publikroare
- "Pligg" Fredriksson - målvakt, i sina bästa stunder i klass med "Bio"
- Leif Abrahamsson - en tillgång för sitt lag på alla platser; pådrivare, en riktig tuffing!
- "Perra" Karlsson - elegant mittlås, kanske Sivert Sandbergs störste favorit

- Lennart Jansson - bra både som mittback och mittfältare: alltid positiv!
- Ove Åslund - vilken lirare! Alexander Jovancics favorit
- Karl-Johan Sundqvist - stor strateg på mittfältet, bollhållare och spelfördelare
- "Gummi" Nordqvist - outtröttlig försvarsspelare i sina långa byxor. Meste spelaren i Kils A-lag
- Ingvar Karlsson - målvakt med en egen stil, bra speluppfattning
- Lennart Olsson - sprang sönder vilket försvar som helst, vass avslutare
- Sune Nilsson - allround, stor bredd och en genomsympatisk kille
- Steve Rogersson - typisk lagspelare, gjorde sitt jobb utan åthävor
- Rolf Åström - tuff mittback, snäppet vassare än broder Bengt!
- Rolf Frick - forward, hade allt: tillsammans med Erik Lööv Kils bästa spelare genom åren
- Jan Sälgeback - mittfältare, bollbegåvning
- Lars Rahm - en härlig kämpe med full fart framåt från sin backposition
- Jan Wallman - allroundspelare, bra bollhållare och positiv pådrivare
- Claes Wallman - se broder Jan!
- Roger Bengtsson - försvarsspelare, en av mina absoluta favoriter under åren - genomtrevlig!
- Jan-Erik Juhlin - supertalang med en härlig känsla för var målet var beläget
- Bengt Zettergren - mittback med pondus: en stor spelare med små medel
- Håkan Andersson - härlig lirare, målskytt och med en överstegsfint, som alla gick på!
- Staffan Billinger - modern försvarsspelare, pådrivare
- Stuart Garnham - målvakt med stor pondus, ledartyp
- Ulf Gustafsson - yttermittfältare med ett härligt självförtroende, dessutom målskytt

Summa summarum: 30-talet spelare under 30 år!

Vill avsluta det här avsnittet med att nämna tre tränare, som "sticker ut" under de här trettio åren:

- Alexander Jovancic, 1969-1971 samt 1979
- Sivert Sandberg, 1973-1975
- Peter Jeppsson, 1983-1984 (åter i Kil 1989-1990)

Alexander satte Kils AIK Fotboll "på kartan" igen med att leda A-laget från division VI till division IV, och ledde laget i toppstriden i fyran 1979.

Sivert Sandberg engagerades av klubbledningen för att med sina erkänt tuffa egenskaper leda A-laget till serieseger i fyran, lyckades så när, återvände till IFK

Arvika med serieseger som följd 1976!

Peter Jeppsson blev historisk: tog upp Kils AIK i division III!

Karl-Axel Wallman och Rolf Frick: två kilsprofiler "har ordet"

När jag efter moget övervägande väl hade bestämt mig för att skriva ner mina intryck från en ganska lång period i Kils AIK Fotbolls historia (jag upprepar: 1955-1985) kontaktade jag i ett tidigt skede två kilsprofiler, som jag var övertygad skulle berika ämnet med sina intryck och upplevelser: Karl-Axel Wallman (30-talist), framgångsrik ungdomsledare och tränare för A-laget (1976) och Rolf Frick (50-talist), supertalang, och enligt min mening tillsammans med Erik Lööv Kils störste spelare genom åren.

Jag vill återge deras respektive alster och med ålderns rätt är Karl-Axel först på banan. Jag citerar: "Så här minns jag!

Från min tid som pojklagsledare för -58-59-orna i Kils AIK.

Som jag minns det hela så kom jag att prata med "Blinka" Ahlqvist nere på Sannerudsvallen, var annars? Vi är framme i början av 70-talet och det var där som sönerna, Jan och Claes, tillbringade sin mesta tid. "Blinka" och Donald Sundqvist, bror till Karl-Johan, skötte pojkklassfotbollen på somrarna. Det var seriespel med lag som pojkarna själva satte ihop, delvis med ursprung i var de var bosatta. Lagen hette Milan och Juventus osv. Jag erbjöd mig att hjälpa till och det resulterade i att jag fick ta hand om 12-årslaget inför något som hette Lunnevi-cupen, som ägde rum i Skoghall. Detta var 1969, tror jag, och där träffade jag spelarna, som jag kom att följa tills de fyllde 16! De flesta alltså födda -58 eller -59.

De som oftast fanns med i bilden var följande:

Målvakter Gunnar Åkerberg och Mats Corneliusson (den senare användes också som spänstig mittback). Ytterbackar att tillgå var Roger Nilsson, Bertil Hettwer, Lennart Bäck, Thomas Gilleby och Mats Sandström.

Mittbackar var Anders "Hugo" Hulthén och Hans "Kase" Lidström. I vår 4-2-4 uppställning fanns det goda kandidater på mitten: Jan Sälgeback, Tommy Svensson, Jan Wallman och Ulf "Muffin" Persson. Den störste talangen av alla, Rolf Frick, spelade vänsterytter lite av och till och ibland i mitten tillsammans med Tony "Tunnel" Johansson, som jag menade var vår egen "Gert Müller". På tal om talanger; då måste Göran Lennemyr nämnas. En riktigt stor bollbegåvning! Han spelade endera toppforward eller vänsterytter. Mikael Johansson, nuvarande kommunalrådet i Kil förresten, och Peter Eriksson var också med och konkurrerade om platserna i försvarslinjen.

Sven Olsson måste också nämnas i sammanhanget. Med Ronnie Hellström som förebild tränade han vinter efter vinter i nuvarande B-hallen och fick för-

troendet i någon match även under sista året. Nils-Gunnar Levein vill jag också nämna. Han var med de första åren. En multitalang, fysiskt tidigt välutvecklad och var med redan i 12-årslaget i Lunnevicupen. Han försvann dock tidigt till andra idrotter!

I seriespelet försökte jag låta alla delta, som jag tyckte, så rättvist som möjligt. I cupspelet toppades dock laget. Det beslutet hade vi fattat tillsammans. Rolf Frick var dock inte alltid tillgänglig i 16-årslaget. Sivert Sandberg ville ha honom med i representationslaget alltför ofta, tyckte jag nog av och till.

Slutspel

De här 58-59-orna hade för vana att gå långt i alla turneringar men misslyckades tyvärr då och i det allra sista, i semifinaler eller finaler. En sådan exempelvis mot KB-Karlskoga i finalen i 'Sjuttitiden' på Sannerudsvallen 1972. Den gången innehöll motståndarlaget en viss Bengt-Åke Gustafsson som organiserade sitt lag till vinst. Jan Wallman fick pris som bäste hemmaspelare för övrigt. 1974 gick vi långt i Eldfestcupen i Hagfors. Där blev KBK av alla lag för svåra och vi fick se oss besegrade i finalen. Så äntligen, som jag tycker mer än välförtjänt, blev laget kretsmästare för Värmland samma år 1974 efter vinst mot Torsby med övertygande siffror. Då hade KB-Karlskoga samma år slagit ut oss i semifinalen i Lilla VM. Vi blev dock bronsmedaljörer efter en klar seger mot IFK Kristinehamn.

Slutord

1974 åkte laget som belöning till Stockholm och Råsunda och tittade på fotbollslandskampen mellan Sverige och Italien. Dagen innan spelade vi mot Brommapojkarna, som då var ansedda som Sveriges bästa 16-årslag. Vi klarade oavgjort i en mycket bra fotbollsmatch och laget fick välförtjänt beröm av motståndarlagets ledning efter matchen. Efter varje match, så gott som, fick jag rosor inte bara för fin fotboll utan även för sportsligt uppträdande. Detta oftast även från domarna. De flesta påstod att det alltid var roligt att döma våra matcher. Så 't värmer än idag! Domarna, som tyckte annorlunda, hade nog synpunkter på undertecknad! Vad vet jag? Jag vet däremot säkert att det för mig var mycket fina år och att jag med stolthet minns att jag 1974, tack vare de här pojkarna vill jag nog påstå, utsågs till Lionstipendiat som ungdomsledare i Kil."

Rolf Frick skriver så här (sista stycket har jag inte återgett eftersom det handlar om en kamratträff):

"Hej Björn!

Det var ingen lätt uppgift du gav mig, men jag ska försöka minnas. Jag kom med i A-truppen 1974, 16 år gammal. Spelade sen 15 säsonger som ordinarie nr. 11 mellan

1975 och 1989 (som forward, central mittfältare och mittback).

Märkligt att man som klen 70 kilosyngling kunde ta en tröja direkt under den hårdföre tränaren Sivert Sandberg. (Minns du när vi skulle kasta upp medicinbollar högt mot taket och sen dämpa dom med bröstet. Karriären kunde ha tagit slut där, i gymnastiksalen).

Jag har därför, som du förstår, delat omklädningsrum med ett stort antal kaiklirare genom åren. Duktiga och mindre duktiga, oftast trevliga och kul typer. Samt en del som bara var typer. Det är svårt att säga vilka av alla dessa som varit bäst, då våra trupper och även serierna vi spelat i varit av skiftande kvalitet.

Bland tränarna vill jag först nämna K-A Wallman som var min pojklagstränare i många år. 58/59 kullen var ett härligt kamratgäng och jag umgås fortfarande, 35 år senare, regelbundet med flera av dem.

Laget innehöll många spelare som blev riktigt bra (Janne W, Sälgeback, Roger Nilsson m.fl) och en som blivit bäst, om han själv velat, Göran Lennemyr.

Annars tror jag att Peter Jeppsson är den bäste. Han förde upp oss i div 3 för första gången i Kils AIK:s historia. Året efter klarade vi oss kvar i gamla 3:an i hård konkurrens. Peter var en resonerande tränare av den mjukare sorten och det passade mig. Sen gillade jag hans sätt att se på fotboll. Vi rullade bra de åren och jag ser nog dessa års startelvor som de bästa under min tid.

Av spelarna kommer jag att tänka på speciellt två stycken. Som försvarsspelare väljer jag Bengt Zettergren, "Zäta". Vilken sköning. Jag var grymt imponerad av hans hårda och kompromisslösa mittbacksspel. Det i kombination med att han var så snäll och ödmjuk var unikt. Han comebackade och räddade oss kvar i fyran vid åtminstone ett par tillfällen under de svåra åren i slutet av 70 och början av 80-talet. Vi hade inte de starkaste trupperna vid den tiden och utan "Zäta" vet jag inte riktigt vart Kaik skulle tagit vägen.

Som offensiv spelare väljer jag Håkan Andersson. Jag har spelat med många skyttekungar. Som Lennart Olsson, Björn Olestig, Jan-Erik Juhlin och Patrik Kvarforth. Men den notoriske målskytten Håkan Andersson gjorde inte bara mål, utan var en bra framspelare också. Han kunde med sin fina teknik och kvickhet nästan alltid göra sin gubbe. Därför var han lika bra både som kantspelare och toppforward. Och en hel del mål gjorde han ju som sagt. 25 stycken 1982 när vi var ett bottenlag är ett rätt hyfsat resultat.

Måste också nämna H-man, Hans Lindblom. Tränare, lagledare, materialare och allt i allo. En institution på Sannerudsvallen. Honom träffade man i stort sett varje kväll under alla de år jag var aktiv. En härligt grinig gubbe att slänga käft med. Tänkte ringa Jan Wallman för att bolla lite idéer med, men ångrade mig för att inte bli påverkad. Som du sa Björn, detta är mitt val och kan aldrig ifrågasättas. Varma hälsningar från Frick."

De oegennyttiga

Spelarna i synnerhet, men även tränarna och i viss mån lagledarna, uppmärksammas av supportrar och media för sina insatser. De som däremot arbetar i det tysta, de som drar in pengar till klubbkassan och som lägger ner hela sin själ, oegennyttigt, med olika funktionärsuppgifter hamnar i periferin. Jag tänker på styrelseledamöter, bingoarrangörer, de som driver olika stödföreningar och uppvaktar sponsorer, de som sitter i biljettentréer, över huvud taget personer, som ger spelarna förutsättningar att kunna bedriva sin hobby.

Speciellt unga spelare tar säkert för givet att allt ska fungera kring lagets träningar och matcher och jag är tämligen säker på att många av funktionärerna är relativt okända figurer i sammanhanget. Så här var det åtminstone på "min" tid, det är troligen något annorlunda idag, men det lämnar jag därhän.

Som framgått ovan finns det en del skrivet om tränare, lagledare, vissa styrelseledamöter och funktionärer, som gjort betydelsefulla insatser för Kils AIK Fotboll genom åren. Många spelare fortsatte efter sin aktiva karriär med andra uppgifter inom föreningen, de som inte gjorde så stöttade laget på annat sätt, inte minst som supportrar.

Från den tid, som jag ägnat Kils AIK Fotboll uppmärksamhet, 1955-1985, dyker massor med namn upp i minnet, men risken är stor att någon fallit bort, men den risken får jag ta. Flera av nedan nämnda återfinns tidigare i texten, men det tål att upprepas i så fall:

- Hilding Lindholm - ledare, mångsysslare
- Erik Lööv - legendarisk spelare och spelande tränare, lagledare för A-laget flera år
- "Blinka" - spelare, därefter lagledare i tiotalet år, också en legendarisk kilsprofil
- Elving Lööv - bl a ordförande i styrelsen, men framför allt en hejare på att driva in pengar
- Arne Sparre - så nära ständig styrelseledamot som någon kan komma
- Carl Erntsson - poet och livsfilosof, "allfunktionär" och stor supporter
- Ove Lööv - legendarisk ishockeyspelare i KAIK, men även han en hejare på att driva in pengar
- Bosse Carlsson - pappa till och drivande i stödföreningen Gamla Fotbollsvänner
- Karl-Axel Wallman - kilsprofil med många strängar på sin lyra, framgångsrik ungdomstränare
- Roland Wallgren - sekreterare och ordförande i styrelsen i flera år under 1970-talet
- Kjell Johansson - från A-lagsspelare till mångårig speaker
- Tommy Elfstrand - läkarkonsult

- Lennart Hellqvist – kassör i styrelsen på 1970-talet
- Göthe Finnebråth – dynamisk ordförande och storsponsor!
- ”Håman” Lindblom – lagledare i över 20 år!
- Jan Swanström – bl a målvaktstränare
- Steve Rogersson – spelare, tränare och sekreterare i styrelsen
- Erling Gustafsson – biljettkassör i årtal (såg aldrig en hel match!)
- Torbjörn Lindqvist – duktig spelare på sin tid, därefter kompis med Erling i luckan
- Lars Magnusson – driftig ordförande och skicklig värvare, helt orädd!
- Birger Marcusson – ”värvad” från KBK, bl a som massör (erkänt duktig amatör fotograf)
- Christer Edvinsson – kassör under ”värvarkarusellen” i början på 1980-talet.
- Sven Olsson – sist men inte minst: störste kilssupportern genom åren, också ”allfunktionär”.

Om jag nu råkat glömma några, så ber jag dessa om ursäkt!

Slutord

Det kan väl inte ha undgått någon läsare av dessa rader att jag i allt väsentligt uppehållit mig kring A-lagets förehavanden under åren 1955-1985, vilket också framgår av inledningsorden av detta opus. Det innebär inte att jag underskattar det arbete som utförts inom ungdomsverksamheten under årens lopp, några ungdomsledare nämnda, som t ex ”Blinka” och Karl-Axel Wallman. Kanske det finns någon eller några, som vill bidra med att ytterligare teckna kilsfotbollens historia och lyfta fram ungdomsledare som Donald Sundqvist, Karl-Erik Svensson, Bo-Inge Andersson, Kalle ”Hack” Widström, Jan Persson, Roy Holm, Tor-Leif Johansson, för att nämna några.

En rik klubb intresserar sig inte bara för det som händer i nuet, den vårdar också sin historia.

Karlstad i juni 2010

Björn V Olestig

